

Referat fra møte i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling (FRHDP)

Dato: 9.februar 2026 kl 9.00-12.30

Sted: Digitalt møte

Medlem	Varamedlem	Deltar i møtet
Arbeidstakersiden		
Malin Lunde Andersen, LO Fellesforbundet	Ola Svensson, LO Creo	Malin Lunde Andersen
Halvard Leirvik, LO Fagforbundet	Kristine Omlid, LO Fagforbundet	Kristine Omlid
Simen Skrøvseth Tranulis, YS Kulturforbundet	Einar Hanisch, YS Delta	
Alexander Günther, LO Fagforbundet	Kjersti Eckhoff, LO Fagforbundet	
Asle Bakken, LO Styrke	Frode Østby, LO Styrke	Asle Bakken
Arbeidsgiversiden		
Egil Sundet, NHO Norsk industri	Bjørn-Gunnar Eliassen, NHO Norsk industri	Bjørn-Gunnar Eliassen
Solveig Grinder, NHO Service og handel	Linda Vist, NHO Service og handel	Solveig Grinder
Natasha Bjørnset Reksten, Virke		Helene Ytterborg
Skoleeier		
Jørn Olav Bekkelund, KS	Marianne Alfsen, KS	Jørn Olav Bekkelund
Jan Kristian Vestjord, KS	Anders Hønes Antonsen, KS	Jan Kristian Vestjord
Lærerorganisasjon		
Tor Marius Torgersen, Utdanningsforbundet	Marianne Monsrud, Utdanningsforbundet	Tor Marius Torgersen
Torill Gaarder, Utdanningsforbundet	Astrid Sund, Utdanningsforbundet	Torill Gaarder
Bjørn Arne Nordahl, LO Skolenes landsforbund	Christina Evelyn Jahr, LO Skolenes landsforbund	Bjørn Arne Nordahl
Elevrepresentasjon		
Sofie Gismevik Andersen		Sofie Gismevik Andersen
Andre organisasjoner		
Gry-Kristina Fors Spein, Sámiid Doudji	Inga Maybritt Bongo, Sámiid Duodji	
Observatører		
Kjetil Storeheier Norheim, Norsk Håndverksinstitutt	Einar Stamnes, Norsk Håndverkinstitutt	Kjetil Storeheier Norheim
Aase Hogfeldt-Esskevik, Riksantikvaren		Aase Hogfeldt-Esskevik

Anne Lise Fløttum, Kulturdirektoratet	Olga Wisniewska, Kulturdirektoratet	Olga Wisniewska
Utdanningsdirektoratet		
Jorunn T. Leegaard		Jorunn T. Leegaard Marianne Farstad-Jensen

Agenda

Sak 1-1-26 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Sak 2-1-26 Sak om Kulturdirektoratets strategi

Sak 3-1-26: Godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring – orientering om ordningen

Sak 4-1-26 Synliggjøring av håndverk, design og produktutvikling

Sak 5-1-26 Rekvalifisering og praksis med godskrivningsregelverket, realkompetansevurdering og læretid

Sak 6-1-26 Orienteringssaker

Sak 7-1-26: Eventuelt

Ettersendte struktursaker;

Tekstiloperatør – status utredning og oppfølging

Status arbeidet med læreplan for særløpsfag tårns- fasadeurmakerfag

Sak 1-1-26 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak 2-1-26 Sak om Kulturdirektoratets strategi

Kulturdirektoratet har utarbeidet en strategi for direktoratets arbeid med immateriell kulturarv, med utgangspunkt i UNESCOs 2003-konvensjon. Selv om dette er direktoratets egen strategi, ønsker Kulturdirektoratet innspill fra ulike aktører. Høsten 2025 har direktoratet hatt dialogmøter. Dialogen har gitt direktoratet viktige innspill som vi tar med oss i arbeidet. Kulturdirektoratet ønsker innspill til strategien.

[Se strategien her.](#) [Se bakgrunnsdokument her.](#) Les også mer om arbeidet på Kulturdirektoratets nettside: <https://www.kulturdirektoratet.no/fag/museum-og-kulturarv/immateriell-kulturarv>

Frist for innspill er 27. februar.

Kulturdirektoratet innledet kort om strategien. Det er en strategi for direktoratets arbeid, og oppfølgingen av strategien i direktoratet må være nyttig for alle målgrupper og sektorer.

Kulturdirektoratet ønsker høringssvar så bredt som mulig, og også forslag til handlingspunkter for implementering av strategien.

Vedtak

FRHDP sender høringssvar til strategien. AU, Jørn Olav Bekkelund og Kjetil Norheim utarbeider et forslag til svar, som sendes til rådet med en kort frist for kommentarer. Rådsleder innkaller til møte. Høringssvaret bygger på diskusjonen i rådet og følgende punkter foreslått fra AU; viktig med flerdepartementalt samarbeid, savner handlingspunkter i strategien.

Sak 3-1-26: Godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring – orientering om ordningen

Bakgrunn for saken

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) vurderer fullført utenlandsk fag- og yrkesopplæring på videregående nivå opp mot norsk yrkeskompetanse.

HK-dir v/ Guillaume Jagle presenterte i rådsmøtet ordningens rammeverk, regelverk og vurderingsprosess, samt samarbeidet med de faglige rådene. [Se presentasjon her.](#)

Fra spørsmål og diskusjon i rådet;

Det ble spurt om det er en ren dokumentasjonsordning, eller om det også er noe praktisk prøving i ordningen. Det ble vist til ordningen med realkompetansevurdering. Det ble tatt til orde for at slike vurderinger ville være særlig relevant for å vurdere en utenlandsk utdanning innen tradisjonshåndverksfagene. Ordningen er en ren dokumentasjonsordning.

Det ble tatt opp muligheter for tilbakemelding til HK-dir om godkjent utdanning. HK-dir gjør nye vurderinger av utdanninger dersom det kommer ny informasjon om en godkjenning som er gjort. Det kan være endring i læreplaner i andre land, eller vurderinger gjort i Norge. Dersom man har tilbakemeldinger til HK-dir er post@hkdir.no det enkleste for kontakt. Det ble etterspurt liste over utdanningsinstitusjoner som er godkjent gjennom ordningen. HK-dir har ikke lister over institusjoner som er godkjent, men land og utdanninger. Se mer her; [Lister og databaser | HK-dir](#)

Vedtak

Saken tatt til orientering.

Sak 4-1-26 Synliggjøring av håndverk, design og produktutvikling

FRHDP drøftet under Eventuelt i rådsmøte i desember oppfølging av brev fra fagnettverk om å løfte HDP.

FRHDP har fått en henvendelse fra fagnettverk for HDP i regionen Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo. Det er stor bekymring for sviktende rekruttering til fagene i regionen. Nettverket ønsker at faglig råd med sine medlemmer tar initiativ til å utvikle en reklamefilm eller kampanje som framsnakker fagene og betydningen av fagene for samfunnet. Saken ble drøftet i rådsmøte i desember. Saken ble satt opp til rådsmøtet i februar, og der ble også Birger Oddvar Aaserud, Tæruddalen ungdomsskole, invitert inn for å

dele erfaringer om hvordan arbeidet med Arbeidslivsfag påvirker og har styrket søking til yrkesfag hos elever ved skolen. [Se presentasjonen her.](#)

Fra diskusjonen;

Sekretariatet for små fag vurderer å lage nytt materiell om de små tradisjonshåndverksfagene. Det vurderes både noe digitalt og trykt materiell som kan deles til ulike målgrupper.

Ved henvendelse til fylkeskommunene om bekymring for utdanningsprogrammet, også interessant å drøfte og peke på mulige løsninger for HDP. Det er tidligere drøftet muligheter for kraftsentre for fagene. Læreplasser er en viktig utfordring å ta med i drøftingen. Behov for å sette utfordringer på agendaen i rådet videre. Hvordan kan rådet koble på flere aktører og miljøer? Rådet må se utfordringer i sammenheng, både tilbud i vg skole og tilgang på læreplasser. Behov for oppdatert kunnskapsgrunnlag om både tilbud skole og læreplasser/lærebedrifter. Oppdatere oversikt relevant FoU-rapporter, og hente erfaringer som fra Tæruddalen, og erfaringer vist til som «Junior-mesterlære» fra Herning/Danmark.

Vedtak:

AU utarbeider en skisse på hvordan rådet kan jobbe videre med disse problemstillingene – todelt; inn mot tilbud i vg skole og inn mot tilgang på læreplasser.

Sak 5-1-26 Rekvalifisering og praksis med godskrivningsregelverket, realkompetansevurdering og læretid

Bakgrunn for saken

Det er spilt inn fra AU at lærebedrifter og opplæringskontor opplever at godskriving av tidligere utdanning gir store problemer i forhold til læretid i nytt lærefag / rekvalifisering i tradisjonshåndverksfagene.

Et konkret eksempel fra opplæringskontor;

En kandidat med fagbrev fra industritekstil, vil få full godskriving (vg 1 hdp og vg2 søm og tekstil) når hun skal inn i kostymesyerfaget. Kandidaten får også full godskriving for vg3 industritekstil. Vg1 hdp og vg2 søm og tekstil har hun gått, så det er riktig at det er godskrevet med 12+12 måneder, men kryssløpet til vg3 TEK blir også godskrevet fullt ut med ytterligere 12 måneder. Dette gir godskriving totalt på 36 måneder og opplæring i nytt lærefag på kun 12 måneder.

Bekymringen er at det går ut over kvaliteten i opplæringen og bevaringen av de verneverdige fagene. Fordi vi har et bredt vg2, gir det full godskriving og kortere opplæringstid i bedrift ved fagbrev nr 2. Et forslag som er løftet til FRHDP er at § 6-12¹ bør komme til anvendelse her;

§ 6-12. Unntak fra godskrivningsreglane

Fylkeskommunen kan ved særlege fagkombinasjonar og andre særlege tilfelle godskrive tidlegare gjennomgått opplæring eller praksis utover det reglane i § 6-7 til § 6-11 opnar for, når ei fagleg vurdering viser at reglane vil gi eit urimeleg resultat.

0 Endra ved forskrift [29 sep 2025 nr. 1988](#).

¹ [Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) - Andre delen – vidaregåande opplæring - Lovdata](#)

Udir jobber med å få bedre statistikk om voksne i fag- og yrkesopplæringen, og det vil også gjelde realkompetansevurdering og godskrivning i forbindelse med lærekontrakter. Lenker til informasjon fra Udir;

[Rutiner for tilskudd til bedrifter | udir.no](#)

[Satser lærlinger, praksisbrevkandidater, lære kandidater og kandidater for fagbrev på jobb 2026 | udir.no](#)

[Voksenopplæring | udir.no](#) / [Veileder om realkompetansevurdering i grunnopplæringen | udir.no](#)

Fra diskusjonen i rådet;

Godskrivningsreglementet gir særlige utfordringer for de verneverdige fagene fordi det krever tid å lære seg et nytt tradisjonshåndverksfag. Det er også en utfordring av det er et bredt vg 2 søm og tekstil som fører til mange ulike tekstile lærefag.

Det ble vist til at godskrivningsreglene som oftest brukes for å korte ned læretid, ikke forlenge den. Regelverket er komplekst og kan være krevende å håndtere. Det ble vist til eksempel med godskrivning av utfra svennebrev i treskjærerfaget, ved rekvalifisering til møbelsnekkerfaget. Når det gjelder tradisjonshåndverksfagene er det viktig å vurdere hvert fag for seg, da det er store forskjeller mellom lærefag som springer ut av det samme vg 2 programområde.

Fagansvarlig og læreplanansvarlig har tatt opp saken med Voksenteam i Udir.

Vedtak

Saken og drøftingen i rådet tas til Udir for vurderinger og svar til FRHDP om regelverket.

Sak 6-1-26 Orienteringssaker

Orientering om kontakt med HKdir om yrkesbeskrivelsene og oppfølging av statistikk og omtale av tradisjonshåndverk

HK-dir har ansvar for nettstedet utdanning.no. De faglige rådene gjennomgår jevnlig saker om kvalitetssikring av yrkesbeskrivelser fra fag- og yrkesopplæring på utdanning.no. FRHDP har sendt henvendelse om at statistikk om arbeidssted og lønn for små tradisjonshåndverksfag blir misvisende. Norges husflidslag/NHO Service og handel har hatt møte med HK-dir om dette, og Solveig Grinder orienterte i rådsmøtet.

Orientering om status i arbeidet med oppfølging av Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole

Strategien er et samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet og KS, som varer fram til 2030. Utdanningsdirektoratet fikk i oppdrag i 2023 (oppdragsbrev 25-2023) å lage en plan for oppfølging av tiltak i strategien.

I *Strategi for digital kompetanse og infrastruktur (2023 – 2030)* er det to særskilte prioriterte tiltak knyttet til fag- og yrkesopplæring.

«Regjeringen vil

- *Utvikle en handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur for fag- og yrkesopplæringen med forankring i samstyringsmodellen og partssamarbeidet.*
- *Bidra til å videreutvikle ordninger som gir elever i fag- og yrkesopplæringen og aktuelle studieforberedende utdanningsprogrammer tilgang til teknologi og utstyr som benyttes i arbeidslivet.»*

For å få innsikt i særlige utfordringer og behov i fag- og yrkesopplæringen, samt innspill til mulige tiltak, involverte Udir de faglige rådene i et arbeid i 2024/25 (se sak i rådsmøter i oktober 2024 og april 2025). SRY er orientert om arbeidet. Innspillene om fag- og yrkesopplæringen er i hovedsak et erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag. Det er drøftet utfordringer i dag og på sikt, framtidsbiler og mulige tiltak. Innspillene fra de faglige rådene er overlevert til ansvarlige for oppfølgingen av strategien i Udir. Hvilke alternative tiltak som vil være mest effektive og relevante må utredes og vurderes i Udires videre arbeid med oppfølging av strategien.

I møter mellom Kunnskapsdepartementet og Udir sent høsten 2025 ble det rapportert på status i oppfølgingen av strategien, og besluttet videre oppfølging. Av de 38 tiltakene Udir har ansvar for, er 7 utkvittert, 22 i gang, som del av løpende utvikling, i drift eller ivaretas gjennom andre, parallelle oppdrag. Det gjenstår nå 9 tiltak som foreslås inn i en justert plan.

Ferdige leveranser

Flere tiltak er ferdige og ukvitterte;

- Veileder for hensiktsmessig tilgang til nett på elevenes enheter ble publisert på Udir.no våren 2024.

[Råd for god digital praksis og skjermbruk i skolen | udir.no](#)

- Veiledningsmateriell for vurdering av kvalitet i læremidler er videreutviklet og tilgjengeliggjort på Udir.no.

[Vurdering av kvalitet i læremidler | udir.no](#)

- Læremiddelkatalogen ble lansert i førsteversjon i mai 2025, og videreutvikles løpende. Første versjon av katalogen hadde som mål å lage en åpen tilgjengelig katalog som dekker markedet på en mest mulig representativ og heldekkende måte. Dette er fremdeles en del av det pågående arbeidet. Nå forbereder vi videreutviklingen av neste versjon, som i stor grad blir rettet mot å støtte, formidle og komplettere arbeidet med delvurderinger i den kommende støttetjenesten.

[Læremiddelkatalogen](#)

Justert plan med to satsingsområder

Strategien varer frem til 2030. Udir vil følge opp arbeidet videre gjennom to satsingsområder som strategien adresserer; *digital kompetanse* og *digital infrastruktur*.

Innspillene fra arbeidet sammen med de faglige rådene (tiltak 4.1.1 i SDKI) vil tas inn i satsingsområdene for *kompetanse* og *infrastruktur*.

Prioriterte områder for 2026 er:

- Etablere støttetjeneste for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming
- Teknologifag og digitale ferdigheter
- Aktiviteter i forskningsprogrammet
- Etablere satsingsområder for 1. digital kompetanse og 2. digital infrastruktur
- Videreutvikle råd og støtte til sektor om digital praksis og skjermbruk:
 - Nye råd om digital praksis og skjermbruk for 1.-4.trinn
 - Videreutvikle og justere veiledning på kunstig intelligens i tråd med regelverk og kunnskapsgrunnlag, nasjonalt og internasjonalt
 - Råd om digital dømmekraft

Udir vil komme tilbake til de faglige rådene i løpet av våren om status i arbeidet med strategien, om oppfølging av innspillene og tiltak for fag- og yrkesopplæringen innenfor de to satsingsområdene, samt om innspill til forskningsprogrammet.

Tilskudd til læremidler smale fag

Tilskuddsavdelingen i Udir vil orientere om ordningen i de faglige rådene på rådsmøtene i april. Vi viser nå til informasjon om tilskuddsordningen, og om prioritering for utlysningen i 2026 innenfor bl.a. yrkesfagene;

[Tilskot til læremiddel i kategorien smale fagområde | udir.no](https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskudd-til-laremidler/)

Vi viser også til informasjon om bl.a. søkerseminar for læremiddelutviklere som skal søke tilskudd, hvem som kan søke tilskudd, formelle krav, lov- for forskriftskrav og dokumentasjonskrav;

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskudd-til-laremidler/>

Lansering av kompetansepakke om modulstrukturert opplæring- 10.februar

Utdanningsdirektoratet og Universitetet i Innlandet har utviklet ny versjon av kompetansepakken "Læreplaner for lærebedrifter", som nå er utvidet med støtte for modulstrukturerte læreplaner.

Modulstrukturert opplæring er en opplæringsmodell for voksne (19 år eller eldre) som fører frem til fag- eller svennebrev. Opplæringen blir bedre tilpasset voksnes behov, utgangspunkt og livssituasjon, slik at det blir enklere å veksle mellom opplæring, arbeid og andre forpliktelser. Opplæringen er basert på læreplanen i lærefaget som er oppdelt i moduler, og på en realkompetansevurdering av den voksne i forkant. Så langt er det laget modulstrukturerte læreplaner i 16 lærefag, og flere er under utarbeidelse.

Oppnevning av faglige råd 2025-2029 – dispensasjon fra krav om kjønns sammensetning

Udir har fått svar fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) om at søknad om dispensasjon fra kravet til kjønnsbalanse i de faglige rådene innvilges.

Her er utdrag fra KUDs svar på søknad om dispensasjon:

«Kultur- og likestillingsdepartementet har forståelse for at det kan være krevende å sikre kjønnsrepresentasjon i situasjoner der andre skal nominere kandidater og der det offentlige organet er avhengig av at disse nominerer i overensstemmelse med kravene satt i forskriften § 3. Departementet har også forståelse for at dette kan være særlig krevende i råd som skal representere yrker med svært skjev kjønnsrepresentasjon. Departementet ønsker imidlertid å påpeke at nettopp fordi kjønnsbalansen er skjev i disse yrkene, vil det være viktig at de faglige rådene er godt representert av begge kjønn. Det er derfor grunnleggende at det offentlige organet yter en innsats for å sikre kjønnsbalanse i denne typen råd og at det formidles til organisasjonene at de, når de ikke kan nominere en kandidat av hvert kjønn, må begrunne hvorfor dette ikke har latt seg gjøre, jf. forskriften § 3.»

Påminnelse om nye nettsider for SRY og faglige råd

De faglige rådene har fått nye hjemmesider under et domene for frittstående nettsteder under departementene / Regjeringen. Oppsettet på sidene er foreløpig enkelt og ganske likt de gamle sidene, men dette kan vi utvikle videre på sikt. På sidene finner dere informasjon om rådenes mandat og egne undersider for hvert faglige råd med oversikt over medlemmer og møtereferater.

Faglige råd for yrkesfaglige utdanningsprogram

Vedtak

Sakene tatt til orientering.

Aktuelle høringer

Se aktuelle høringer fra Udir om yrkesfaglig utdanninger;

[Høyringer | udir.no](https://udir.no)

Sak 7-1-26: Eventuelt

Løfte håndverket 5.mai [se invitasjon og mer om seminaret her](#)

Ettersendte struktursaker;

Tekstiloperatør – status utredning og oppfølging

Marianne Farstad-Jensen orienterte om status i oppfølgingen av utredningen. Det er besluttet en endring i oppfølgingen av saken etter at det ble orientert om dette sent høsten 2025. I stedet for å sette ned en arbeidsgruppe for å vurdere sluttkompetanse og mulig opplæring for å nå dette, ønsker Udir å invitere bredt til en workshop i mars, for å få mer innsikt i status i hvordan oppgaver løses i virksomheter i dag, og behov for kompetanse.

Det ble understreket at det er nødvendig at Udir inviterer bredt fra hele landet, og at det forutsettes at reisekostnader dekkes.

Status arbeidet med læreplan for særløpsfag tårns- fasadeurmakerfag

Marianne Farstad-Jensen orienterte om status i arbeidet med læreplan, og gikk gjennom utkast til læreplan slik det nå foreligger. Fra læreplangruppa deltok Roger Løver. Arbeidet i læreplangruppa startet opp ved nyttår, og nærmer seg et utkast til læreplan som kan sendes på høring. I utkastet er det foreslått en viss overlapp med eksisterende læreplaner for vg 2 urmaker og vg 3 urmakerfaget når det gjelder store antikke ur. Det er også i tråd med anbefalingen som ble gjort etter utredningen av forslaget om et nytt lærefag. Læreplangruppa har brukt maler for fagfornyelsen og sett hen til tidligere læreplan om store ur. Det legges opp til at læreplanen sendes på en 3 mnd. høring i vår, og at den kan fastsettes senest fra 1.desember.

Vedtak:

Informasjon om status i arbeidet med struktursakene tatt til etterretning.